

ANALELE SIGHET 5

ANUL 1947 – CĂDEREA CORTINEI

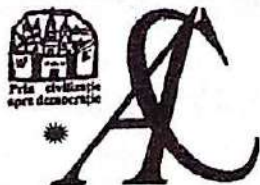
**FUNDAȚIA ACADEMIA CIVICĂ
1997**

Analele Sighet 5

ANUL 1947 - CĂDEREA CORTINEI

Comunicări prezentate la
Simpozionul de la Sighetu Marmăției
(20-22 iunie 1997)

FUNDAȚIA

EX LIBRIS
LIVIA DANDARA

**FUNDAȚIA ACADEMIA CIVICĂ
1997**

Livia Dandara (București)

ROMÂNIA 1947: DE LA MONARHIE CONSTITUȚIONALĂ LA SOVIETIZARE ȘI DICTATURĂ COMUNISTĂ

În destinul României, anul 1947 încheie sfârșitul unui deceniu politic dramatic, cu succesive formule de stat autoritar (regal, legionar, antonescian, militar-antonescian), evoluând în strânsă dependență cu etapele celui de-al doilea război mondial.

1947 este anul încheierii *Tratatului de Pace* (Paris, februarie) care a fixat statutul internațional postbelic al României.

În spiritul "Armistițiului" din sept. 1944 și al înțelegerilor ulterioare dintre marile puteri învingătoare, România a fost tratată ca "stat înfrânt", fost "satelit al axei", nerecunoscându-i-se cobeligeranța, fiindu-i impuse granițele din iulie 1940 (subterfugiu falsificat prin metamorfozarea "ultimatumul sovietic" în "acord româno-sovietic") și grele clauze economice, militare și juridice.

Cu numeroase imprecizii susceptibile de interpretări abuzive, cu "mână liberă" dată Moscovei în înțelegerile secrete, Tratatul a legitimat subjugarea României de către sovietici.

Sovietizarea țării, cu componenta comunistă a "revoluției de-

mocrat-populare", a îmbrăcat forme și metode caracteristice terorii roșii leninist-staliniste (aplicate și experimentate în U.R.S.S.), afectând atât palierele vieții politice, sociale, economice, juridice, militare, culturale, spirituale, cât și destinele individuale ale cetățenilor.

Așteptată cu speranță și luptă îndârjită de generația de sacrificiu, în cei trei ani de dominație discreționară a Înaltului Comandament Sovietic, semnarea păcii a năruit iluzia că Armata Roșie, consilierii sovietici, agenții N.K.V.D. și blocul comunist autohton vor îngădui românilor să-și hotărască soarta în mod liber și democratic.

Respingerea "Planului Marshall" de către Moscova și, la ordin, de statele satelite (iunie 1947), apoi înființarea Cominformului (septembrie), au fost semnale că Stalin era hotărât să abandoneze etapa "tranzitorie" și să treacă la integrarea în forță, a zonei dobândite, în sistemul sovietic.

Cortina de fier era pregătită și a căzut implacabil peste statele victime ale imperiului stalinist. În acest proces, datorită situației geopolitice și diferendelor existente, România a avut parte de un "tratament" exemplar.

Tot în anul 1947, s-a lichidat sistemul pluripartidist democratic, deschizându-se calea spre partidul unic, totalitar, comunist.

Puterea reală era deținută de autoritățile sovietice, într-un regim de ocupație camuflată sub titulatura "ajutorului frățesc". Guvernul Groza, Parlamentul și celelalte instituții de stat aveau toate caracteristicile unei administrații colaboraționiste cu ocupantul străin.

Sechestrarea progresivă a țării s-a lovit însă de rezistența populației, a partidelor democratice, a armatei, a funcționarilor și, ca un simbol, de monarhie.

Eliminarea, anihilarea, apoi lichidarea prin represiune a acestora s-a făcut încălcând Constituția în vigoare și normele juridice, sfidând drepturile cetățenești și ale omului.

S-au înscenat în lanț, procese de "trădare", "comploturi" și "spionaj"; s-au arestat lideri, membri și simpatizanți ai opoziției; s-au făcut percheziții devastatoare și s-au confiscat proprietăți și bunuri; s-au pronunțat condamnări pe viață și muncă silnică; s-au continuat epurările masive, deblocările și urmărirea șicanatorii. Toate aces-

tea, pe un fond zgomotos propagandistic, de minciună și ură “demascatoare”, specifice psihozei “bolșevice”, având ca suport ideologic “lupta de clasă” (vizând lichidarea burgheziei) și “lupta revoluționară” (vizând lichidarea opozanților de orice fel). Înscenarea-capcană de la Tămădău și procesul liderilor P.N.Ț. au întrunit toate elementele acestei terori aberante.

Printr-un mecanism infernal al represiunii, au fost scoase în afara legii și lichidate atât partidele istorice - P.N.Ț., P.N.L., P.S.D.I. - Titel Petrescu - și alte partide din spectrul pluralist-democratic, cât și grupările dizidente sau oportuniste, folosite temporar ca “tovarășe de drum”, pentru aparențe “pluraliste” și diversiune tactică. Cazul P.N.L. - Tătărescu este cel mai elocvent.

Printr-o diabolică asociere, au fost supuse calvarului anchetelor, arestărilor, proceselor și înmormântărilor, clasa politică și elitele socio-profesionale care făuriseră România întregită, marile reforme democratice (împroprietărirea și votul universal), structurile statului modern unitar, progresul economic și cultural, ducând și povara celor două războaie mondiale.

Un genocid, deliberat pus în mișcare, având drept scop exterminarea sau anihilarea clasei politice și elitelor civice, pentru ca poporul român să rămână fără conducători și repere valorice.

Monarhia, ca simbol de drept divin și istoric al suveranității, unității și demnității naționale românești, a fost țintă de atac prioritar în ideologia și strategia comunistă, de la apariția Cominternului (1919) și a “secțiunii” sale din România (1921).

Numai că românii au înlăptuit actul de la 23 august 1944 având în frunte pe Regele Mihai. Din această împrejurare istorică au izvorât cunoscutele “temporizări” și “compromisuri” interesate, practicate de Kremlin și acoliții săi.

Presiunile, diversiunile, șantajele puse la cale contra Regelui, s-au ținut lanț, fiind manipulate în scopuri conjunctural-politice interne și diplomatice.

Kremlinul a mers pe drumul izolării monarhiei în trepte, prin contracararea sau compromiterea actelor regale, prin lichidarea cercurilor de loialitate și rezistență, prin aroganța intervențiilor au-

torităților sovietice, prin capcane protocolare ipocrite, urzind cercul unui veritabil prizonierat al tânărului Rege.

Moscova a așteptat, pregătind ultima lovitură:

- ca armata română să ducă războiul din vest până la capăt;
- să forțeze Occidentul la recunoașterea guvernului Groza și a alegerilor parlamentare siluite;
- să semneze Tratatul de Pace pentru consolidarea prevederilor din Armistițiu;
- să fie sigură de indiferența puterilor democratice și abandonarea României de către acestea;
- să anihileze opoziția anticomunistă, prin lichidarea partidelor politice și înțemnițarea liderilor de opinie;
- să instaureze o atmosferă de anarhie socială și haos economic, de frică și teroare, pentru a ține sub control reacția opiniei publice;
- să construiască structurile de putere ale "blocului comunist", pentru ca evoluția evenimentelor să poată fi pusă, propagandistic, pe seama "voinței populare".

Când toate acestea s-au împlinit, în formele și cu metodele sugestiv evocate în memorialistica rezistenței anticomuniste românești, la comanda Kremlinului în țară "a bătut ceasul" abolirii monarhiei, la cumpăna dintre ani, în acel 30 decembrie 1947.

Episodul propriu-zis, scenariul și recuzita folosite de Groza și Gheorghiu-Dej pentru a smulge actul de abdicare a Regelui Mihai, proclamațiile și decretele oficiale, au toate componentele specifice unei lovituri de stat în stil bolșevic.

Istoria generației anilor 1944-1947 (cu deceniile ce vor urma) ne provoacă la întrebări și răspunsuri grave privind cauzele acestui dezastru istoric. Dincolo de explicațiile de natură geopolitică, istorică, diplomatică ș.a., circumstanțiale, trebuie sondate și explicate realitățile și fenomenele din epocă, care oglindesc comportamentul și mentalitatea unui popor, într-un moment dramatic de existență. Aceste realități relevă că au existat, pe lângă majoritatea populației, ostilă comunismului:

- forțe politice interne care și-au asumat rolul sovietizării și comunizării;

- politicieni care și-au părăsit vechile credințe politice, îmbrățișând sau colaborând cu aceste forțe;
- juriști și specialiști care au elaborat și executat legislația represivă a noului regim;
- militari care au organizat armata după modelul Armatei Roșii;
- intelectuali care și-au pus în joc prestigiul și serviciile "luminilor" care veneau din "răsărit";
- istorici care au falsificat trecutul pentru a justifica "superioritatea" noii orânduiri;
- țărani care au participat cu veselie la împărțirea pământului celor mai gospodari;
- muncitori care s-au simțit flatați și îndreptățiți să alcătuiască "clasa conducătoare", îngroșând rândurile partidului comunist, ale sindicatelor, ale structurilor de putere create, în spiritul "luptei de clasă";
- "oamenii - neoameni" care au alcătuit aparatul represiv;
- "masele populare" care au luat prefecturile și primăriile, care au acționat în confruntările de stradă, politice sau electorale;
- informatorii, delatorii, martorii sperjuri, dintre prieteni, vecini, cunoscuți sau colegi.

Și aceasta în timp ce acea "România necunoscută", pe care o evocăm în memoriale, trăia istoria tragică a gulagului românesc.

P.S. Câteva modeste mărturii personale:

În septembrie 1945, tatăl meu, Ioan Dandara, învățător și ofițer în război, a fost rănit de un ofițer sovietic care l-a somat să predea banii regimentului. A murit în decembrie 1945.

În satul natal, Miorcani (Botoșani), țăranii și-au împărțit "moșia" și au devastat "conacul" boierului. "Boierul" era poetul Ion Pillat, iar "conacul" era reședința de vară a familiei. Atmosfera "luptei de clasă" din Miorcani și-a găsit oglindirea în romanul *Hotar* de Alexandru Lungu.

În decembrie 1947, eram elevă a liceului din Dorohoi. La prima oră după vacanța de Crăciun, am ascultat prima lecție "republicană" la ora și în limba franceză. Sub supravegherea profesorilor, am rupt din manuale fila cu portretul Regelui Mihai.